

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (อสส.)
ประจำปี 2556 (1 ต.ค. 55 – 30 ก.ย. 56)

สาขา
ทรัพยากรธรรมชาติ

SOD: พัฒนาสวนสัตว์ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เป็นมาตรฐานการจัดการในเชิงอนุรักษ์ เป็นศูนย์การเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป รวมทั้งยกระดับคุณภาพบริการแหล่งท่องเที่ยวให้ก้าวสู่การเป็นผู้นำสวนสัตว์ระดับอาเซียนและระดับโลก

สถานะการดำเนินงาน

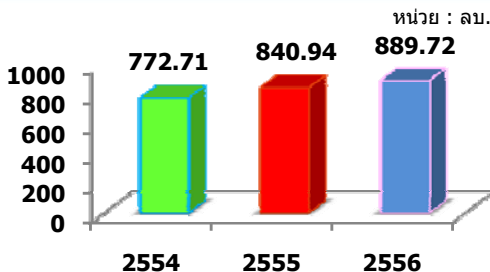
บุคลากรของ อสส. ส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ และยังยึดติดกับกรอบปฏิบัติแบบเก่า ไม่มีความกล้าพอที่จะริเริ่มในสิ่งใหม่ๆ ที่อยู่นอกกรอบ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลทั่วไป

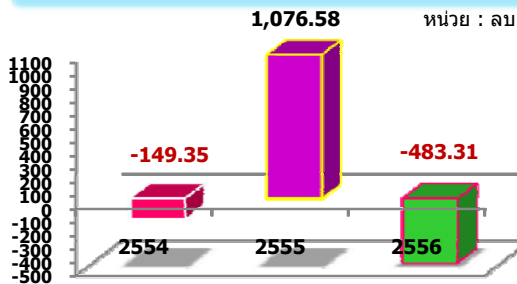
สังกัด: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประธานกรรมการ: นางศรีรัตน์ รัษฐปานะ
กรรมการผู้แทน กค.: นางสาวสุธาธารณ สักดีโกศล
ผู้อำนวยการ: นายฤทธิณรงค์ ฤกษ์ประสูติ (กรรมการ รก.)
CFO: นางบุญนาค พงษ์ภมร
จำนวนพนักงาน: 1,616 คน
(พนักงาน 1,007 คน ลูกจ้าง 609 คน)
Website: www.zoothailand.org

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน

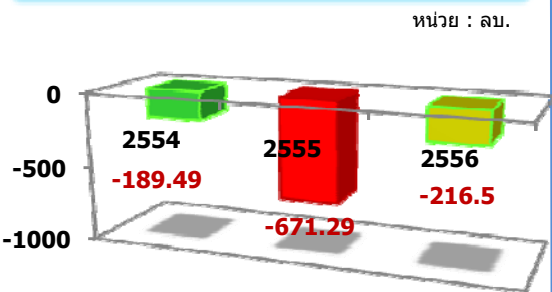
รายได้รวม 889.72 ลบ.

EBITDA -483.31 ลบ.

รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ -216.5 ลบ.

ตามที่นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การสวนสัตว์ โดยมุ่งเน้นการให้บริการสู่ระดับสากลอย่างยั่งยืน และพัฒนาสวนสัตว์องค์การสวนสัตว์ด้านการอนุรักษ์และวิจัยสัตว์ป่าแบบบูรณาการ ดังนั้น อสส. และองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (อพวช.) จึงร่วมมือกันดำเนินการตามแผนระยะยาว ดังนี้

- กิจกรรมนิทรรศการร่วมเผยแพร่ผลงานสู่สังคมเหล่าผู้ประกอบการ จัดนิทรรศการร่วมกันปีละ 3 นิทรรศการ
- โครงการร่วมผลิตรายการวิทยุ โทรทัศน์ ปีละ 4 เรื่อง และสื่อสิ่งพิมพ์ ปีละ 8 เรื่อง
- กิจกรรมแลกเปลี่ยนวิทยากรเพื่อให้ความรู้ซึ่งกันและกัน ปีละ 4 เรื่อง/วิทยากร
- โครงการร่วมดำเนินการโครงการเชิงบูรณาการด้านต่างๆ ของ อสส. และ อพวช. โดยกำหนด ปี 2558 จำนวน 1 เรื่อง และปี 2560 จำนวน 1 เรื่อง
- การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ปีละ 2 เรื่อง
- โครงการ CSR ปีละ 4 เรื่อง

• วันที่ 28 กันยายน 2556 อสส. ได้กำหนดส่งหมื่นแพนต้าลิงปิง ไปยังศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์แพนต้าลิง สาธารณรัฐประชาชนจีนตามบันทึกข้อตกลง โดยเมื่อหมื่นแพนต้าลิงปิงได้ถูกนำส่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจับคู่ขยายพันธุ์ต่อไปในระยะเวลา 1 ปี หลังจากหมื่นปิงได้คู่แล้วจึงยินดีให้แพนต้าลิงปิงพร้อมด้วยลูกกลับมาอยู่ในประเทศไทยต่ออีก 15 ปี ดังนั้นขณะที่หมื่นปิงอยู่ในจีน ระยะเวลา 1 ปี เพื่อมีให้แพนต้าลิงปิงปิงเจียบเหงา ทาง อสส. จึงร่วมมือกับธนาคารกสิกรไทย จัดโปรโมชันสำหรับประชาชนทั่วไปสมัครสมาชิกทำบัตรเครดิตในโครงการพ่อแม่บุญธรรมสัตว์ สำหรับ 200 ท่านแรกรับเลยตุ๊กตาหมื่นปิง

• จำนวนสัตว์มีชีวิต ประจำปี 2556 รวมทั้งสิ้น 10,373 ตัว แบ่งเป็น

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	จำนวน	3,772	ตัว
สัตว์ปีก	จำนวน	4,834	ตัว
สัตว์เลื้อยคลาน	จำนวน	1,411	ตัว
สัตว์น้ำ	จำนวน	321	ตัว
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	จำนวน	26	ตัว
สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง	จำนวน	9	ตัว

• จำนวนผู้เข้าชมสวนสัตว์ สำหรับปี 2556 มีจำนวนผู้เข้าชมสวนสัตว์รวมทั้งสิ้น 6,536,878 คน โดยสวนสัตว์ดุสิตมีผู้เข้าชมมากที่สุด จำนวน 1,973,532 คน สวนสัตว์นครราชสีมา จำนวน 1,208,715 คน สวนสัตว์เชียงใหม่ จำนวน 1,177,270 คน สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จำนวน 1,139,477 คน สวนสัตว์สงขลา จำนวน 707,741 คน สวนสัตว์ขอนแก่น จำนวน 271,755 คน และสวนสัตว์อุบลราชธานี จำนวน 58,388 คน

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

ปีงบประมาณ

หน่วย: ล้านบาท

	2554	2555	2556	%Chg
ฐานะทางการเงิน				
เงินสด	253.16	244.22	281.30	(115.18)%
สินทรัพย์รวม	4,072.40	3,509.29	3,757.42	7.07%
หนี้สินรวม	218.79	293.44	612.64	108.78%
ทุนรวม	3,853.61	3,215.85	3,144.79	(2.21)%
รายได้สูง(ต่ำกว่า)ค่าใช้จ่ายสะสม	(1,564.25)	(2,339.42)	(2,425.87)	(3.70)%
ผลการดำเนินงาน				
รายได้จากการดำเนินงาน	330.14	376.69	393.21	4.38%
รายได้รวม	772.71	840.94	889.72	5.80%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	717.07	5.93	1,106.21	18555.39%
ค่าใช้จ่ายรวม	962.20	1,512.23	1,106.21	(26.85)%
กำไรจากการดำเนินงาน	(386.92)	370.76	(713.00)	292.31%
ดอกเบี้ยจ่าย	0	0	0	
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	0	0	0	
EBITDA	(149.35)	1,076.58	(483.31)	144.89%
รายได้สูง(ต่ำกว่า)ค่าใช้จ่ายสุทธิ	(189.49)	(671.29)	(216.50)	67.75%
อื่นๆ				
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	284.96	297.50	312.86	5.16%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	0	0	0	
ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	237.58	705.82	229.69	(67.46)%
เงินนำส่ง/เงินปันผล	0	0	0	
เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	388.12	406.09	427.47	5.27%
งบลงทุน (เป้าหมาย)	571.49	442.54	422.26	(4.58)%
งบลงทุนเบิกจ่าย	279.22	0.08	76.11	90501.19%
อัตราการเบิกจ่าย (%)	48.9%	0.0%	18.02%	
อัตราส่วนทางการเงิน				
ROA	(4.65)%	(19.13)%	(5.76)%	
ROE	(4.92)%	(20.87)%	(6.88)%	
D/E (เท่า)	5.68%	9.12%	19.48%	
Net Profit Margin	(24.52)%	(79.83)%	(24.33)%	

ที่มา : งบการเงินปี 2554 สดง. รับรองแล้ว และงบการเงินปี 2555 และปี 2556 เป็นงบการเงินเบื้องต้นของ อสส.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

สาขา
ทรัพยากรธรรมชาติ

องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (อสส.)
ประจำปี 2556 (1 ต.ค. 55 – 30 ก.ย. 56)

นโยบายรัฐ

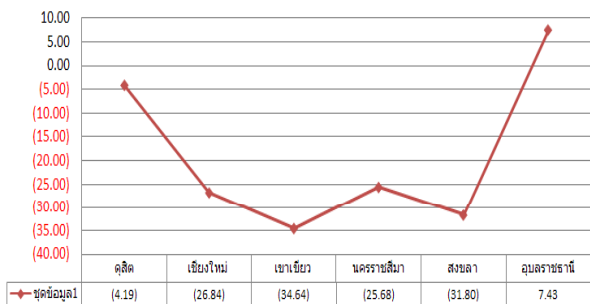
การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ความสำเร็จในการรักษาระบบคุณภาพมาตรฐาน WAZA เพื่อยกระดับสวนสัตว์เข้าสู่มาตรฐานสากล อสส. จะต้องมีการบริหารจัดการสวนสัตว์ ทั้งในเรื่อง การดูแล เลี้ยงสัตว์ป่าที่มุ่งเน้นมนุษยธรรม และสวัสดิภาพสัตว์ โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานสมาคมสวนสัตว์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAZA) ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกับ World Association of Zoo and Aquariums (WAZA) เป็นสมาชิกอยู่

ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ

ผลการดำเนินงานประจำปี 2556 (แยกตามสวนสัตว์)

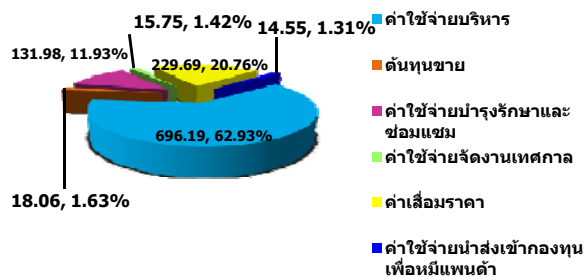
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

- รายได้จากการดำเนินงานของ อสส. มีจำนวน 393.21 ลบ. ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 16.52 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 4.38 ส่วนใหญ่เป็นผลมาจาก อสส. มีรายได้จากการจำหน่ายบัตรเพิ่มขึ้น จำนวน 13.68 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 4.35 รองลงมาคือ รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น จำนวน 1.75 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 4.36 และรายได้ค่าเช่าสถานที่เพิ่มขึ้น จำนวน 1.09 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 4.86 จึงส่งผลให้ อสส. มีรายได้รวมเพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 48.78 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 5.80 เนื่องจากในปี 2556 อสส. มีรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมสวนสัตว์ อุบลราชธานี ซึ่งเป็นสวนสัตว์เปิดใหม่ที่มีผู้เข้าชมยังให้ความสนใจสูง
- ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของ อสส. มีจำนวน 1,106.21 ลบ. เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 1,100.28 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 18555.39 โดย อสส. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น คือค่าใช้จ่ายบริหาร จำนวน 696.19 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 62.93 รองลงมาคือ ค่าเสื่อมราคาจำนวน 229.69 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 20.76 และค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาและซ่อมแซม จำนวน 131.98 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 11.93 ต้นทุนขาย จำนวน 18.06 คิดเป็นร้อยละ 1.63 ค่าใช้จ่ายใช้งานเทศกาล จำนวน 15.75 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 1.42 และค่าใช้จ่ายนำส่งเข้ากองทุนเพื่อหมัแผ่นค่า จำนวน 14.55 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 1.31
- ผลการดำเนินงานของ อสส. แยกตามสวนสัตว์ พบว่าปี 2556 สวนสัตว์ทุกแห่งมีผลการดำเนินงานขาดทุน (มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ) โดยเฉพาะสวนสัตว์เปิดเขาเขียวขาดทุนมากที่สุดจำนวน 34.64 ลบ. รองลงมาสวนสัตว์สงขลาขาดทุน จำนวน 31.80 ลบ. สวนสัตว์เชียงใหม่ขาดทุน จำนวน 26.84 ลบ. เนื่องจากบริษัทคู่สัญญาไม่นำส่งรายได้โดยชำระ จำนวน 49.056 ลบ. สวนสัตว์นครราชสีมาขาดทุน จำนวน 25.68 ลบ. และสวนสัตว์ดุสิตขาดทุนเป็นจำนวน 4.19 ลบ. สวนสวนสัตว์อุบลราชธานีมีผลกำไรจากการดำเนินงาน จำนวน 7.43 ลบ. เนื่องจากเป็นสวนสัตว์เปิดใหม่อย่างเป็นทางการเมื่อเดือน กรกฎาคม 2556 ที่ผ่าน มา โดยมีผู้ชมให้ความสนใจอย่างมาก และยังไม่มีการนำส่งรายได้
- EBITDA สำหรับปี 2556 มี EBITDA ติดลบ จำนวน -483.31 ลบ. ซึ่งติดลบเพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 593.27 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 144.89 เนื่องจาก อสส. มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นมากกว่ารายได้ในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับค่าใช้จ่ายบริหาร และค่าเสื่อมราคาเพิ่มขึ้นด้วย
- การเบิกจ่ายงบลงทุน สำหรับปี 2555 ถึงแม้ว่า 3 ไตรมาสแรกของปี 2555 อสส. ยังไม่สามารถเบิกจ่ายได้ และสามารถเบิกจ่ายได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นในช่วงไตรมาส 4 โดยปี 2555 อสส. ได้รับงบลงทุน จำนวน 442.54 ลบ. สามารถเบิกจ่ายเพียง 0.084 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 0.02 เนื่องจากอยู่ในช่วงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประจำปี 2556

การประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ค่าจริง
ทางการเงิน		
1. รายได้นอกงบประมาณ (ลบ.)	370	242.34
2. ค่าใช้จ่ายพนักงานต่อรายได้ดำเนินงาน (ร้อยละ)	74.09	72.01
ไม่ใช่ทางการเงิน		
1. จำนวนงานวิจัยที่แล้วเสร็จ (เรื่อง)	9	11
2. จำนวนงานวิชาการที่เผยแพร่และนำเสนอ (คะแนน)	33	35
3. จำนวนพันธุ์สัตว์ป่าหายากที่มีการขยายพันธุ์ (ชนิด)	32	36
4. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการองค์การสวนสัตว์	3	5

ที่มา : ผลการประเมิน ปีบัญชี 2555 (เบื้องต้น)

ผู้จัดทำ : นางสาวชัญญาตา ปรีธิตสาร
สำนัก : พัฒนารัฐวิสาหกิจ 1
ผู้อำนวยการสำนัก : นายภูมิศักดิ์ อธิวิญญาเกษมสุข
โทรศัพท์ : 0-2298-5880 ต่อ 6624
วันที่จัดทำ : 3 มกราคม 2557

สรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในปี 2556 ของ อสส. มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ จำนวน -216.50 ลบ. เนื่องจาก อสส. มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น จำนวน 1,100.28 ลบ. ซึ่งมาจากค่าใช้จ่ายบริหาร ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาและซ่อมแซมที่เพิ่มขึ้น อีกทั้ง บริษัท มารีน สเคป (ประเทศไทย) จำกัด ไม่นำส่งรายได้ให้แก่องค์การสวนสัตว์ ซึ่งยังคงค้างชำระจำนวน 49,056,218 บาท จึงทำให้การดำเนินงานมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/พัฒนารัฐวิสาหกิจ

- อสส. ควรกำหนดกลยุทธ์ตัวชี้วัดในแต่ละรายสวนสัตว์ แนวทางการตลาด และแนวทางการบริหารค่าใช้จ่าย เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้จ่ายเงิน เพื่อการปฏิบัติงานให้ได้ตามพันธกิจของ อสส. ภายใต้รายรับ ซึ่งได้แก่งบประมาณและรายได้ดำเนินงาน ที่องค์กรสามารถจัดหาได้เองเพิ่มเติมในระหว่างนี้ ทั้งนี้ อสส. ควรหาแนวทางในการหาเงินบริจาคร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรณรงค์หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการบริจาคเงิน เพื่อเป็นแหล่งทุนและรายได้เสริมในการลดภาระรัฐบาล
- อสส. ควรเน้นการศึกษา และจัดทำแผนส่งเสริมการตลาดทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับ อสส. ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร แต่มุ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชมสวนสัตว์เป็นหลักและควรวิเคราะห์นักท่องเที่ยวแต่ละสวนในความดูแลขององค์การสวนสัตว์ เพื่อสร้างโอกาสในการปฏิบัติงานตามภารกิจ อีกทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึกที่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- อสส. ควรมีการทำความร่วมมือกับหน่วยงานท่องเที่ยว เพื่อการประชาสัมพันธ์สวนสัตว์ต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางขึ้น อีกทั้งควรกำหนดแผน / โครงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง